ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; **Administracja od** 9 — 3.

Poznań, dnia 15 marca 1934

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł.

Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 6 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 13**

Skarbowość.

W sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w r. 1934.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 16 z dnia 28 lutego, poz. 133 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w r. 1934. Do obliczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej od ogółu płatników wyznaczone są urzędy skarbowe, jedynie od spółek akcyjnych obliczają daninę Izby Skarbowe. Płatnicy zaliczeni do pierwszej grupy kontyngentowej (rolnictwo) mają wpłacić w terminie do dnia 30 kwietnia rb. włącznie zaliczkę na daninę majątkową w wysokości 11% lub 22% podatku gruntowego, przyczem do wpłacenia 11% obowiązani są płatnicy, opłacający podatek gruntowy w wysokości od 25 złotych do 60 złotych rocznie, a do 22% — płatnicy, opłacający ponad 60 zł podatku gruntowego rocznie. Reszta należności z tytułu nadzwyczajnej daniny majątkowej w rolnictwie musi być uiszczona do dnia 15 listopada rb. Płatnicy drugiej grupy kontyngentowej (przemysł, handel, rzemiosło) muszą wpłacić całą należność daniny majątkowej w terminie do dnia 30 czerwca rb., a płatnicy trzeciej grupy (własność nieruchoma miejska) również całą należność w terminie do dnia 31 sierpnia rb. Od nakazów płatniczych przysługuje płatnikom prawo odwołania w terminie 30 dni od doręczenia nakazu za pośrednictwem urzędu, który wydał nakaz zapłaty. Odwołania, w których płatnicy kwestjonują podstawę obliczenia daniny majątkowej, nie będą rozpatrywane.

Rozporządzenie Ministra Skarbu upoważnia Dyrektorów Izb Skarbowych do darowania skutków przekroczenia terminów do wniesienia odwołania, jeżeli przekroczenie terminu nastąpiło z ważnych powodów.

W sprawie odpisów amortyzacyjnych.

W wyniku uchwały Międzyizbowej Komisji Skarbowej, Związek Izb Przemysłowo - Handlowych wystosował do Ministerstwa Skarbu memorjał w sprawie wysokości odpisów amortyzacyjnych. W memorjale tym Związekt Izb podniósł, że niejednokrotnie pomiędzy płatnikami, a władzami skarbowemi powstają różnice zdań w kwestji, czy poszczególne narzędzia i przedmioty wogóle zaliczyć należy do rzędu inwestycyj, których zużycie może być uwzględnione tylko w formie corocznych odpisań amortyzacyjnych, czy też zakwalifikować wypada je do kategorji zwykłych wydatków, służących bieżącym potrzebom ruchu oraz w jakiej wysokości należy dokonać odpisań. Dotyczy to w szczególności narzędzi i przedmiotów, które przeciętnie zużywają się w przedsiębiorstwie w stosunkowo szybkim czasie niejednokrotnie nie przekraczającym roku, a nawet kilku miesięcy, wobec czego amortyzowanie podobnych ruchomości byłoby ze stanowiska gospodarczego zupełnie niecelowe, a nawet niemożliwe, gdyż nie stanowią one objektu stałego użycia. Stosowanie systemu amortyzacji jest również niecelowe w tych wypadkach, gdy w grę wchodzą stosunkowo prędko zużywające się urządzenia produkcyjne o minimalnej wartości jak np. narzędzia ślusarskie, stolarskie, sztance itp. Płatnikom przysługuje wprawdzie w wypadkach sporu możliwość powołania się na dowód z rzeczoznawców, w konsekwencji jednak narażać muszą się w związku z tem na koszty, które czasami są nieproporcjonalne w stosunku do wartości spornych decyzyj.

W interesie zatem urealnienia wymiarów, jakoteż celem zastosowania procedury, zapewniającej jednolitość ustaleń faktycznych w podobnych kwestjach, z kolei decydujących o obowiązku podatkowym, Związek Izb dał wyraz opinji, iż w rozwinięciu przepisów okólnika Ministerstwa Skarbu L. D. V 25782/3/33 z dnia 23. VI. 1933 r. pożądanem byłoby w sprawach zasadniczych i dotyczących szerszych grup płatników uprzednie zasięganie opinji Izb Przemysłowo - Handlowych, w pozostałych zaś wypadkach przyciąganie rzeczoznawców wyłącznie z listy osób, zaproponowanych przez Izby Przemysłowo - Handlowe, jak to przewiduje okólnik Ministerstwa z dnia 16 lipca 1929 r. L. D. V. 3989/2. Proponowany tryb ustalenia wysokości odpisań amortyzacyjnych w drodze zasięgania opinji samorządu gospodarczego jest i dlatego uzasadniony, że gospodarstwa wiejskie, na mocy okólnika Ministerstwa z 5 lutego 1932 L. D. V. 2848/2 korzystają ze znacznych ułatwień w zakresie sposobu przeprowadzania odpisań, przyczem ułatwienia te uchylają potrzebę zasięgania opinji rzeczoznawców oraz zezwalają na przekraczanie w trybie uproszczonym norm podanych w § 16 rozporządzenia wykonawczego.

Zgłaszając powyższą propozycję, Związek Izb zapewnił Ministerstwo, iż odnośne opinje wydawane byłyby z pewnym objektywizmem i w wyniku dokładnych badań stosunków faktycznych, nie wyłączając oczywiście zasad prawidłowej buchalterji, uzgadnianej ze zwyczajami i praktykami, stosowanemi w obrocie.

W odpowiedzi na powyższe Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że w razie sporu między płatnikami a władzami skarbowemi, co do wysokości odpisów amortyzacyjnych względnie co do uznawania pewnych wydatków za wydatki inwestycyjne, są zawsze w praktyce przesłuchiwani znawcy z ramienia Izb Przemysłowo - Handlowych, tak, że Ministerstwo Skarbu nie widzi potrzeby wydawania w tej mierze specjalnego zalecenia władzom wymiarowym.

W sprawie wysokości kosztów egzekucyjnych w wypadkach obniżenia pierwotnej sumy wymiaru.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi zwróciła się do Związku Izb z projektem wystąpienia do Ministerstwa Skarbu o zmianę okólnika L. D. V. 14889/1/33 pkt. 8a z dnia 15. IV. 1933 r., ustalającego wysokość kosztów egzekucyjnych, zaliczanych płatnikom według pierwotnej sumy wymiaru w tym kierunku, by w wypadkach przychylnego załatwienia środka prawnego, koszty egzekucyjne w stosunku do płatników, którzy składali odwołania i wystąpili równocześnie o wstrzymanie kroków egzekucyjnych uległy obniżeniu do kwoty nieprzekraczającej prawomocnie ustalonej sumy należności podatkowej. W uzasadnieniu Izba podniosła m. in., iż gdy wskutek sprostowania wymiaru odpada podstawa prawna dla ściągnięcia należności głównej w pierwotnej wysokości, odpadać winien również tytuł dla zarachowania w nie uszczuplonej wysokości kosztów egzekucyjnych.

Podwójne opodatkowanie placów.

Min. Skarbu wydało okólnik (L. D. V. 54350/3/33) wyjaśniając, iż place budowlane, zajęte na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe, stanowią dwa odrębne przedmioty ze stanowiska podatkowego:

1. ze względu na charakter placu,
2. ze względu na sposób użytkowania tych placów.

Do 1) Prowadzone na placach przedsiębiorstwa handlowe, względnie składy towarowe, mogą istnieć tak długo, dopóki place te nie zostaną oddane pod zabudowanie.

Do 2) Przez zajęcie placów na prowadzenie przedsiębiorstw, względnie składów, place są użytkowane w sposób handlowy, a zatem w sposób, odbiegający od zwyczajnego użytkowania placów.

Z tego podwójnego charakteru omawianych placów wypływają też dwa odrębne obowiązki podatkowe.

Obowiązkiem pierwszym jest uiszczanie państwowego podatku od placów budowlanych, gdyż plac jest niezabudowanym, względnie niedostatecznie zabudowanym.

Obowiązkiem drugim jest opłacanie państwowego podatku od nieruchomości, jako od nieruchomości, zajętej na prowadzenie procederu zarobkowego.

Jedyny wyjątek przewidziany jest w § 27 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego z dnia 3 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 913), a mianowicie: wolne są od podatku od placów budowlanych place, przeznaczone zgóry na dziedzińce, składy itp., potrzebne dla zakładów przemysłowych i handlowych, w tym charakterze użytkowane i położone w obrębie jednej osady fabrycznej. Wolne więc są tylko place, służące potrzebom zakładu przemysłowego lub handlowego i stanowiące z terytorjum tego zakładu nieprzerwaną całość. Każdy inny plac budowlany, użytkowany na samoistne przedsiębiorstwo handlowe lub skład towarowy, a nieodpowiadający powyższym warunkom, nie jest wolny od podatku od placów.

W sprawie zmiany podstaw wymiaru podatku od lokali.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi postanowiła podjąć kroki, mające na celu nowelizację ustawy o podatku od lokali przedewszystkiem w kierunku zmieniającym podstawy wymiaru podatku, przypadającego od lokali, magazynów i t. p. zajmowanych dla celów handlowych. W szczególności zdaniem Izby celowa byłaby zmiana podstaw wymiaru w tym kierunku, by również i podatek, przypadający od komornego za lokale w domach, podlegających ustawie o ochronie lokatorów, obliczony był nie na podstawie częściowo fikcyjnego już w dzisiejszych stosunkach przewalutowanego komornego z r. 1914, lecz według wysokości czynszu faktycznie opłacanego w okresie wymiarowym.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych z inicjatywy Izby Łódzkiej postanowił podjąć odpowiednie kroki o realizację tego postulatu.

Ubytek placówek przemysłowo-handlowych w Wielkopolsce i na Pomorzu.

„Gazeta Handlowa" podaje, że ilość wykupionych w dniu 31 grudnia świadectw przemysłowych wynosiła w Wielkopolsce w r. 1932— 32.939 (w tem przemysł — 13.345, handel — 18,548), zaś w 1933 r. — 30.305 (w tem przemysł — 12.002, handel — 17.235).

Ilość wykupionych w dniu 31 grudnia świadectw przemysłowych na Pomorzu wynosiła w r. 1932 — 13.889 (w tem przemysł — 4.839, handel — 8.482), zaś w r. 1933 — 13.421 (w tem przemysł — 4.806, handel — 7.951).

Sprawy socjalne.

Zasiłki chorobowe pracowników umysłowych.

W szeregu zmian, jakie zaszły w ubezpieczeniach społecznych po dniu 1 stycznia br. należy zanotować jeszcze jedną, która dotąd nie była odpowiednio oświetlona, a posiada wagę pierwszorzędną. Chodzi o ubezpieczenie chorobowe pracowników umysłowych.

Dotychczas pracownicy umysłowi korzystali w razie choroby z tych samych świadczeń, co i pracownicy fizyczni. Przez pierwsze trzy dni choroby otrzymywali oni pełne pobory w przedsiębiorstwie, w którem byli zatrudnieni, natomiast poczynając od czwartego dnia kasa chorych wypłacała zasiłek w wysokości 60 proc. sumy od jakiej byli ubezpieczeni. 40 proc. dopłacało do tego przedsiębiorstwo, czyli innemi słowy, za czas choroby pracownika umysłowego pracodawca miał prawo potrącić z pensji tę kwotę, jaką wypłaciła kasa chorych.

Obecnie pod tym względem nastąpiła radykalna zmiana. Ustawa o ubezpieczeniu chorobowem pracowników umysłowych mówi, że w ciągu pierwszych trzech miesięcy ubezpieczalnia społeczna daje choremu pracownikowi umysłowemu tylko lekarza i lekarstwa, natomiast nie daje żadnych innych świadczeń. Zasiłki chorobowe i to w wysokości nie 60 lecz 50 procent zaczyna wypłacać kasa chorych dopiero po upływie trzech miesięcy, jeśli pracownik w dalszym ciągu choruje.

Przez pierwsze trzy miesiące jego choroby pełną pensję bez żadnych potrąceń obowiązana jest płacić firma, w której jest zatrudniony. O ile pracownik niema stałej pensji, wówczas należność za okres choroby oblicza się według zarobków z ostatnich 13 tygodni poprzedzających chorobę, przyczem tygodniowy zarobek jego oblicza się przez podzielenie jego miesięcznego zarobku przez 25 i pomnożenie przez sześć.

Zasadniczo więc, pracownicy umysłowi nie ponieśli żadnych strat, z wyjątkiem tych wypadków, gdy jak to się przeważnie praktykowało, firmy nie potrącały im z zarobków zasiłku wypłacanego przez kasę chorych. Natomiast zwiększył się poważnie ciężar wydatków pracodawców, którzy muszą przez czas choroby płacić pełne uposażenie swym pracownikom.

Nowe obliczenia składek ubezpieczeniowych.

Ponieważ Związek Fabrykantów pragnąłby się zorjentować, czy i w jakiej mierze nowe obliczanie składek, spowodowało trudności oraz zwiększyło pracę i koszta, prosi się o obserwowanie tych prac w oddziale buchalterji i list płatniczych i notowanie spostrzeżeń przez najbliższe 2 wypłaty — a następnie poinformowanie Związku

1. w jakich terminach firma dotychczas rozliczała i wypłacała robotnikom,
2. ilu urzędników i przez ile godzin miesięcznie (tygodniowo) było tem zajętych,
3. ilu urzędników i przez ile godz. miesięcznie (tyg.) jest przy pracy tej według nowych przepisów zajętych,
4. jakie dodatkowe koszty pociąga to za sobą,
5. wszelkie inne uwagi i propozycje.

Związek Fabrykantów pragnąłby po zebraniu materjału zorjentować się, z jakiemi postulatami należałoby wystąpić do władz celem a) usprawnienia administracji, b) potanienia kosztów.

W sprawie obowiązku udzielania pracy robotnikowi dniówkowemu po powrocie ze służby wojskowej.

Wedle art. 68 prawa o powszechnym obowiązku wojskowym (poz. 455 Dz. U. z r. 1933) z powodu powołania do czynnej służby wojskowej umowa o pracę nie może być wypowiedziana ani rozwiązana, o ile stosunek służbowy w chwili powołania trwał nieprzerwanie conajmniej 6 miesięcy, czyli, że zasadniczo po powrocie z czynnej służby wojskowej pracownik ma prawo domagać się z powrotem pracy w danym zakładzie pracy. Od tej zasady jednak są wyjątki. Wśród wyjątków pierwszy polega na tem, że ów przepis nie stosuje się, jeżeli umowa o pracę ulega w okresie między powołaniem, a odbyciem służby wojskowej rozwiązaniu wsku-

tek upływu czasu, na który została zawarta, albo wskutek ukończenia roboty, do której wykonania ją zawarto.

Umowa pracy na dniówki oznacza, że ją zawarto tylko na dzień, czyli odnośny stosunek pracy oznacza szereg umów pracy rozwiązujących się z upływem każdego dnia i wznawiających się na drugi dzień znów z terminem jednodniowym. Znaczy to, że przed odejściem do służby wojskowej umowa pracy (z ostatniego dnia) się rozwiązała wskutek upływu czasu, na który została zawarta, więc nie może być mowy o obowiązku udzielenia dalszej pracy owemu robotnikowi w danym zakładzie pracy po powrocie ze służby wojskowej.

Z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Dorozumiane zawarcie umowy pracy. Zasada art. 3 rozporządzenia o umowie pracy robotników z r. 1928 poz. 342 Dz. U., w myśl której przez dopuszczenie do pracy powstaje (dorozumiana) umowa o pracę (choć nie zawarto formalnie umowy) nie może być rozciągnięta na pracowników umysłowych, gdyż wspomniany przepis jedynie robotników dotyczy. (Orz. z 6. X. 1932 I. C. 153/32).

Zmiana osoby posiadacza przedsiębiorstwa. Z wyraźnej treści art. 35 rozp. z 1928 r. poz. 323 Dz. U. wynika, że stosunek pracy trwa nadal bez zmiany, jeżeli majątek lub przedsiębiorstwo przejdzie w czasie trwania stosunku pracy w posiadanie innej osoby. Przepis ten przeto ma na względzie zmianę w osobie posiadacza przedsiębiorstwa nie zaś w osobie właściciela tegoż. (Orz. z 9. XII. 1932, I. C. 1117/32).

Godziny nadliczbowe kierownika przedsiębiorstwa. Kierownik działu przedsiębiorstwa nie jest pozbawiony prawa korzystania z dobrodziejstw art. 16 ustawy o czasie pracy, tj. domagania się wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, gdyż sama nazwa „kierownik" nie decyduje jeszcze o rodzaju pracy, w myśl bowiem art. 2 tej ustawy, przepisy jej nie mają zastosowania tylko do takich kierowników przedsiębiorstw, którzy dysponują dowolnie swym czasem i nie są obowiązani na mocy umowy pozostawać przez cały czas w zakładzie pracy, lub poza nim do rozporządzenia właściciela zakładu. (Orz. z 29 IX. 1932 I. C. 1237/32).

Tryb zawarcia umowy o zniżenie poborów. Rozporządzenie o umowie pracowników umysłowych nie zabrania zawierania w czasie trwania stosunku pracy między pracodawcą a pracownikiem umysłowym dobrowolnej umowy o zmniejszenie na przyszłość pensji dotychczasowej pracownika. Dopuszczalna więc jest taka zmiana dobrowolna warunków płacy i pracy, oparta na zgodzie stron uzyskanej bez wprowadzenia którejkolwiek ze stron w błąd, bez wymuszenia przez gwałt i bez wyłuszczenia przez podstęp, przyczem błąd, gwałt lub podstęp nie domniemywają się lecz winny być dowiedzione. (Orz. z 11. IV. 1933 I. C. 2131/32).

Wynagrodzenie za ósmą godzinę pracy. Art. 16 ustawy o czasie pracy, dotyczący prawa do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe odnosi się tylko do pracy ponad 8 godzin na dobę w dnie zwykłe oraz 6 godzin w soboty. Jeżeli więc w zakładzie pracy obowiązuje według umowy tylko 7 godzin pracy na dobę, to za ósmą godzinę może pracownik żądać wynagrodzenia tylko na ogólnych zasadach prawa cywilnego, nie wedle wspomnianego art. 16 więc i nie z dodatkami przewidzianemi w tym artykule. (Orz. z 19. I. 1933. I. C. 489/32).

Zaliczenie premij na rachunek należności za godziny nadliczbowe. Zaliczenie premij na rachunek należności za godziny nadliczbowe może nastąpić tylko wówczas, gdy premja w myśl umowy była na ten cel przeznaczona. (Orz. z 2. V. 1933 I. C. 2680/32).

Umowa o pracę ponad ośmio godzinną. Ustawa nie zabrania stronom umawiać się o wynagrodzenie za pracę przekraczającą 8 godzin dziennie, wymaga jedynie, ażeby z umowy było widoczne co pracownik otrzymuje za pracę normalną, a co za godziny nadliczbowe. (Orz. z 23. III. 1933 I. C. 1513 ex 32).

Handel zagraniczny.

Polsko - niemieckie porozumienie gospodarcze.

Rokowania, mające na celu likwidację konfliktu gospodarczego między Polską a Niemcami, doprowadziły do zawarcia umowy.

Układ podpisany w ostatnich dniach w Warszawie, przewiduje zniesienie po stronie niemieckiej taryfy maksymalnej (Obertarif) w stosunku do towarów polskich, a po stronie polskiej — zniesienie ceł maksymalnych i antyniemieckich zakazów przywozu.

Poza tem Niemcy przyznają Polsce tranzyt polskich produktów hodowlanych przez terytorjum Niemiec oraz udzielanie zezwoleń na wywóz złomu żelaznego do Polski.

Ze strony Polski następuje zniesienie zakazów, dotyczących przewozu ładunków z Polski i do Polski przez porty niemieckie. Równocześnie nastąpiło zawarcie porozumienia pomiędzy polskiemi i niemieckiemi linjami żeglugowemi. Dotyczy ono podziału ładunków morskich na regularnych linjach, łączących porty polskiego obszaru celnego z portami niemieckiemi: Hamburgiem i Bremą.

Wreszcie zawarte zostało porozumienie między polskim i niemieckim przemysłem żelaznym, dotyczące eksportu wyrobów hutniczych.

Układ polsko-niemiecki został uzupełniony poza tem przez porozumienie kontyngentowe. Układ zawiera szereg załączników.

Układ zawarty został na termin nieokreślony. Jeżeli w czasie jego trwania jedna ze stron uważałaby te czy inne przepisy porozumienia za nieodpowiednie w praktyce, przysługuje jej prawo żądania wszczęcia natychmiastowych rokowań o zmianę porozumienia. Gdyby rokowania te nie doprowadziły do pożądanych rezultatów w ciągu miesiąca, nastąpić może wymówienie układu w terminie jednomiesięcznym. Układ podlega ratyfikacji, jednak przed ratyfikacją na podstawie porozumienia obu układających się stron może być stosowany prowizorycznie.*)

Jak wyżej zaznaczono, zawarte zostały równocześnie z ogólnym układem porozumienia prywatne, dotyczące: pierwsze — porozumienia żeglugowego, drugie — eksportu materjałów hutniczych. Wejście w życie tych porozumień łączy się z wejściem w życie ogólnego układu.

Porozumienie żeglugowe, zawarte między S. A. „Żegluga Polska" — z jednej strony, a linjami niemieckiemi, utrzymującemi regularną komunikację okrętową między portami niemieckiemi a portami polskiego obszaru celnego — z drugiej strony, przewiduje podział ładunków okrętowych pomiędzy obie strony według pewnego klucza. Zostało ono podpisane w Hamburgu, gdzie od pewnego czasu prowadzone były rokowania w tej sprawie przez zainteresowane strony przy współudziale czynników urzędowych.

Należy wspomnieć, że drugie porozumienie prywatnoprawne między przemysłem żelaznym Polski a Niemiec zawarte zostało przed paru dniami w Düsseldorfie. Układ ra-

*) Jak się dowiadujemy, układ wchodzi prowizorycznie w życie z dniem 15 marca br.

mowy przewiduje kontyngent dla żelaza polskiego w wysokości 42 tys. t. oraz odpowiedni kontyngent dla stali szlachetnej. Równocześnie układ przewiduje pewien kontyngent dla złomu niemieckiego w Polsce.

Wejście w życie układów handlowych z Czechosłowacją i Szwajcarją.

W dniu 28 lutego rb. wszedł prowizorycznie w życie, podpisany w dniu 5. II. rb., układ handlowy polsko szwajcarski.

Konwencja handlowa z Czechosłowacją została wprowadzona w życie w dniu 7 marca rb.

Podania o pozwalenia przywozu w ramach kontyngentów, ustalonych obustronnie w nowej konwencji winny być składane do właściwych urzędów.

* * *

W Biurze Związku Fabrykantów jest do przejrzenia lista zawierająca zniżki celne przyznane przez Czechosłowację Polsce, i przez Polskę Czechosłowacji, oraz lista zniżek celnych przyznanych Szwajcarji przez Polskę.

Sprawa utworzenia Instytutu Handlu Zagranicznego.

Sprawa przekształcenia obecnego Państwowego Instytutu Eksportowego na Instytut Handlu Zagranicznego nie schodzi z porządku dziennego rozważań w łonie rządu. Projekt stworzenia Instytutu przy Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, potem zaś przy Prezydjum Rady Ministrów został ostatecznie zaniechany. Z różnych koncepcyj największe szanse ma obecnie projekt stworzenia Instytutu Handlu Zagranicznego przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu. Instytut miałby objąć obecną działalność Państwowego Instytutu Eksportowego oraz większość agend Wydziału Handlu Zagranicznego Departamentu Handlowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W zakresie działania nowego Instytutu leżałoby tak premjowanie wywozu, jak i sprawa reglamentacji przywozu. Był nawet pomysł, ażeby Centralną Komisję Przywozu przyłączyć do Instytutu. Pomysł ten jednak został już ostatecznie zarzucony, a Centralna Komisja Przywozu miałaby utrzymać swoje obecne kompetencje, tj. rozdział kontyngentów przywozowych w ramach kontyngentów, wyznaczonych przez Instytut Handlu Zagranicznego.

Obcy kapitał w Polsce.

„Hamburger Nachrichten“ z 17 lutego podaje następującą statystykę obcego kapitału w Polsce.

Pierwsze miejsce zajmuje kapitał francuski, który do końca 1933 r. ulokowany był w wysokości prawie 400 miljonów zł, a to w przemyśle:

naftowym	131 milj. zł
górniczym	153 „ „
włókienniczym	53 „ „
elektrycznym	17 „ „

Drugie miejsce przypada kapitałowi niemieckiemu w wysokości 375 miljonów zł. Z sumy tej ulokowane były w przemyśle:

górniczym	278 milj. zł
elektrycznym	50 „ „
metalurgicznym	18 „ „
włókienniczym	12 „ „

Następują: Ameryka z 353 miljonami w przemyśle górniczym i naftowym; Belgja z 161 miljonami zł w zakładach elektrycznych, górniczych i w ruchu; Anglja z 80 miljonami zł w przemyśle chemicznym i włókienniczym; Austrja z 57 milj. zł w przemyśle naftowym i drzewnym; Holandja z 45 milj. zł w zakładach chemicznych i rafinerjach cukru; Szwajcarja z 44 milj. zł w przemyśle elektrycznym i chemicznym; Szwecja z 47 miljonami zł w przemyśle elektrycznym; Italja z 24 miljonami zł w przemyśle włókienniczym; a wreszcie Czechosłowacja z 18 miljonami zł w przemyśle metalurgicznym.

Kapitał zagraniczny był inwestowany w 470 z istniejących w Polsce 1414 towarzystw akcyjnych. Udział tego kapitału w poszczególnych gałęziach przemysłu wyniósł:

w naftowym	84%
w elektrycznym	75%
w górniczym	77%

25 zł na głowę wypada nasz przywóz.

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego wartość naszego wywozu w roku 1933 wyniosła 959.043 tys. zł przy imporcie, wynoszącym za rok ub. 826.994 tys. Saldo więc bilansu handlowego za rok ub. dla nas dodatnie i wyniosło 132.649 tys. zł.

Zestawienie cyfr powyższych z danemi za rok poprzedni wskazuje na dalsze kurczenie się naszej wymiany towarowej z zagranicą, zarówno bowiem wywóz nasz jak i przywóz był w roku omawianym niższy, niż w r. 1932. Zestawienie to wypada zwłaszcza bardziej niekorzystnie dla naszego wywozu, który zmniejszył się w porównaniu z rokiem 1932 o 124 milj. zł, podczas gdy przywóz spadł tylko w roku omawianym o 35 milj. złotych.

Jeżeli chodzi o wartość przywozu rocznego na głowę, to w roku omawianym wynosi ona 25 zł, podczas gdy jeszcze w roku 1932 wyniosła 27 złotych.

W sprawie przestrzegania przepisów przy wysyłaniu towarów przez Gdynię.

Zwracamy uwagę na konieczność przestrzegania przez firmy spedycyjne wszystkich najdrobniejszych przepisów przy wysyłaniu towarów przez Gdynię, w szczególności o ile chodzi o uzyskanie deklaracyj wywozowych oraz świadectw kompensacyjnych. Zazwyczaj zdarzają się następujące nieformalności: niezapisanie towaru do manifestu wywozowego statku, niewystawienie konosamentu, nie dołączenie odpowiednich zaświadczeń kompensacyjnych, wreszcie — w niektórych wypadkach nie stosowanie się do wymogów wysyłania towarów w pewnym oznaczonym kierunku. Nieformalności te mogą wywołać kilkudniową zwłokę w urzędzie celnym w Gdyni, której uniknąć można przy ścisłem wypełnianiu wszystkich formalności.

W sprawie statystyki celnej.

W Dzienniku Ustaw Nr. 13 z dnia 14 lutego 1934 r. pod poz. 100 ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów o zmianie rozporządzenia z dnia 11 kwietnia 1930 r. w sprawie statystyki celnej.

Mocą tego rozporządzenia wprowadzono opłatę od każdych 1000 kg w wysokości od 10—50 groszy.

Przy wywozie każdej paczki pocztowej bez względu na wagę i rodzaj opakowania opłata statystyczna wynosi — 10 groszy.

Transport.

W sprawie wysokości stopy procentowej przy kredytowaniu przez kolej przewozów.

Zwiększona płynność rynku pieniężnego i obniżona stopa dyskontowa Banku Polskiego na 5% w stosunku rocznym, spowodowały Związek Fabrykantów do wystąpienia wobec Ministerstwa Komunikacji z wnioskiem o odpowiednie obniżenie dotychczasowej 8-mio procentowej stopy po-

bieranej przez kolej od kredytowanych opłat przewozowych.

Ministerstwo odpowiedziało, że nie może zgodzić się narazie na obniżenie odsetek, dlatego, że koszta dyskonta i redyskonta weksli, opłacane przez Ministerstwo Komunikacji nie uległy dotychczas obniżeniu, skoro jednak wymienione koszta ulegną obniżce, wówczas Ministerstwo Komunikacji odpowiednio obniży stopę procentową przy kredytowaniu przewozów.

Szkolnictwo zawodowe.

Sprawozdanie z kursu Ceramiczno-Ceglarskiego, urządzonego przez Poznańskie Towarzystwo Kursów Technicznych przy Państw. Szkole Budownictwa w Poznaniu.

W dniu 10 marca br. odbyło się na auli Szkoły Budownictwa i Mierniczo - Meljoracyjnej w Poznaniu zamknięcie kursu Ceramiczno - Ceglarskiego, zakończone rozdaniem świadectw słuchaczom kursu.

Uroczystość zaszczycili swoją obecnością pp. Vice-Prezes Izby Przemysłowo - Handlowej p. Maciejewski, Dyrektor Związku Fabrykantów p. Fr. Łyczywek oraz inż. arch. p. Mieczkowski, imieniem właścicieli cegielń.

Uroczystość zagaił wobec zgromadzonych słuchaczy i pp. profesorów p. dyr. Twardowski, rzucając ogólny pogląd na powstanie i przebieg kursu.

Dzięki inicjatywie Związku Fabrykantów w Poznaniu, Izba Handlowo - Przemysłowa w Poznaniu podjęła starania w kierunku zorganizowania kursu dla czeladników i majstrów ceramiczno - ceglarskich, przez tutejsze Towarzystwo Kursów Technicznych, przy Państwowej Szkole Budownictwa, która posiada odpowiednie urządzenia z czasów istnienia szkoły Ceramicznej.

W następstwie dyrektor Twardowski opracował program kursu takiego, który ze względu na późną porę mógł trwać tylko 6 tygodni.

Kurs rozpoczęto w dniu 25 stycznia br., a ze zgłoszonych nań 17 kandydatów brało udział 13-tu, z których jeden wyjechał jeszcze przed ukończeniem kursu. Do końca zatem dotrwało tylko 12-tu.

Mimo krótkiego czasu i dużego obciążenia wykładami, które trwały codziennie od godziny 8 do 13-tej i od 16-tej do 20-tej, wynik kursu należy uważać za nader korzystny, gdyż na 12-tu słuchaczów 3-ch ukończyło z postępem dostatecznym, 1 z postępem niedostatecznym, 6-ciu z postępem dobrym, a pozostali z postępem bardzo dobrym.

Tak korzystny wynik kursu przypisać należy ogromnej pracy nauczycieli oraz słuchaczy, jak również dobremu przygotowaniu ogólnemu i dużemu doświadczeniu zawodowemu.

Podziękowaniem Izbie Handlowo - Przemysłowej, Związkowi Fabrykantów, Gronu Nauczycielskiemu i słuchaczom kursu zakończył dyrektor swe przemówienie, oświadczając w imieniu własnem i grona nauczycielskiego gotowość prowadzenia takich kursów i nadal, z uwzględnieniem dłuższego czasokresu, i przy większej ilości słuchaczów.

Możnaby również urządzić kurs taki o innym poziomie dla pp. właścicieli fabryk, zdając sobie sprawę z tego, iż podniesienie przemysłu ceramiczno - ceglarskiego jest w obecnych czasach nakazem i obowiązkiem wszystkich zainteresowanych tą gałęzią pracy.

Pan Prezes Maciejewski złożył imieniem Izby Handlowo-Przemysłowej podziękowanie dyrektorowi Twardowskiemu jako kierownikowi kursu oraz pp. profesorom za ich pełną poświęcenia pracę i zrozumienie znaczenia dorywczego wprawdzie, ale koniecznego dokształcania.

Zwracając się zaś do słuchaczy kursu, wezwał ich do wykorzystania nabytych wiadomości, zastosowania ich w praktyce i podniesienia w ten sposób całego przemysłu ceramicznego.

Dyrektor Związku Fabrykantów p. Fr. Łyczywek wyraził również uznanie i podziękę za pracę na tym pierwszym kursie, zaznaczając że kurs ten będzie zaczątkiem dalszych prac i przysporzy społeczeństwu naszemu szeregu pracowników, przygotowanych do sprostania zadaniu, jakie dziś na nas w tym kierunku spada.

Wspólna fotografja zakończyła tę uroczystość.

Wystawy i Targi.

V. Targi Katowickie.

Jak nam donosi Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej, prace przygotowawcze około organizacji V Targów Katowickich są w pełnym toku. Tegoroczne Targi w Katowicach, odbędą się w czasie od 19 maja do 3 czerwca. Wnioskując z nadesłanych dotychczas zgłoszeń, obesłanie Targów w porównaniu z zeszłorocznemi będzie znacznie obfitsze. Ze strony przemysłowców polskich licznych dziedzin produkcyjnych ze wszystkich części kraju wzmaga się zainteresowanie śląskim okręgiem przemysłowym, jako wielce pojemnym rynkiem dla towarów pochodzenia krajowego. Nietylko jednak eksponenci krajowi, również przedstawiciele na Polskę firm zagranicznych, zwłaszcza z którymi żyjemy w uregulowanych stosunkach handlowych, zgłaszają dość licznie swój udział w Targach. Dyrekcja Targów uwzględniając ciężkie obecnie położenie sfer gospodarczych, przez wprowadzenie możliwych ulg, stara się jak najbardziej uprzystępnić udział w tej ważnej imprezie propagandy zbytu.

Informacjami służy i zgłoszenia przyjmuje Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej w Katowicach, którego biura mieszczą się przy ul. Stawowej 14.

Targi Międzynarodowe w Tunisie.

W dniach od 14 do 20 kwietnia rb. odbędą się w Tunisie II-gie Międzynarodowe Targi handlu, przemysłu i rolnictwa.

Ze względu na wzrastające w Afryce Północnej zainteresowanie polską produkcją przemysłową, Izba Handlowa Polsko - Francuska w Warszawie w zrozumieniu konieczności ożywienia eksportu polskiego, organizuje wycieczkę zbiorową do Tunisu dla Kupców i Przemysłowców, której najważniejszym celem będzie nawiązanie bezpośredniego kontaktu polskiego przemysłu z kupiectwem Afryki Północnej i zbadanie możliwości eksportowych.

Prospekty wycieczki są do przejrzenia w biurze Związku Fabrykanów.

Prawo.

W sprawie przedłużenia moratorjum dla prywatnych wierzytelności zabezp. hipotecznie.

Wobec tego, że w myśl ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania terminów spłaty wierzytelności hipotecznych (Dz. U. Nr. 25/33 poz. 213) upływa z dniem 1 października rb., termin moratorjum dla wierzytelności zabezpieczonych hipoteką umowną oraz długów gruntowych, sfery rolnicze zabiegają już teraz o przedłużenie tego moratorjum na dalsze dwa lata z uwagi na brak poprawy w ciężkiem położeniu rolnictwa.

KREM DO
GOLENIA
Iste
niezawodny, wygodny i oszczędny - minimalna ilość wydaje obfitą pianę, ułatwiającą bezbolesne golenia.
ISTE
cena za wielką tubę zł. 2.-
KREM GOLENIA
J.&S. STEMPNIEWICZ, POZNAŃ

DLA PALĄCYCH
PASTA DO ZĘBÓW
Erbedont
Pasta do zębów
Erbedont
PASTA DO ZĘBÓW

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1934

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej i. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.